

Verkiezingsprogramma D66 Bronckhorst Raadsperiode 2005 – 2010

Vernieuwend en betrokken

D66 stelt de mens centraal: vrij, betrokken, gelijkwaardig en mondig.

D66 en streeft naar:

- een democratische, duurzame en open samenleving, waarin individuele vrijheid even vanzelfsprekend is als sociale cohesie
- een samenleving waarin burgers verantwoordelijkheid willen en kunnen nemen voor zichzelf en hun omgeving
- een samenleving waarin arbeid, persoonlijke ontwikkeling, vrije tijd en zorg goed te combineren zijn.

D66 wil actief kansen scheppen voor mensen om hun talenten te benutten en hun kennis toe te passen.

D66 wil mensen blijvend in staat stellen hun eigen keuzes te maken.

D66 bedrijft praktische en resultaatgerichte politiek vanuit haar idealen, zonder blauwdrukken of dogma's. Besluitvorming moet toetsbaar en transparant zijn.

D66 is vooruitstrevend en wil maatschappelijke ontwikkelingen benutten om zo aan de samenleving te bouwen.

Inhoud

Inleiding.....	3
BESTUUR	5
Bronckhorst.....	5
Inwoner en gemeente	5
Raad en College	6
Gemeenschappelijke regelingen.....	8
SOCIAAL ECONOMISCH	9
Plattelandsontwikkeling.....	9
Wonen.....	10
Economie	10
Verkeer en verkeersveiligheid.....	12
Openbare orde en veiligheid	13
Milieu.....	13
SOCIAAL CULTUREEL.....	15
Jongeren en ouderen	15
Welzijn	15
Onderwijs	16
Cultuur	17
FINANCIËN	18
Raadsperiode 2005 - 2010.....	18
Begroting.....	19

Inleiding

Landschappelijke waarden, milieu en natuur zijn kenmerkend voor de uitgestrekte plattelandsgemeente Bronckhorst. Kernen en dorpen vormen met elkaar het raamwerk voor de gemeente. Alles draait om de bewoners van Bronckhorst, de nieuwe eenheid die zij vormen en de diversiteit van de kernen waar ze wonen.

Het afwisselende landschap tussen de kernen en dorpen bepaalt het beeld van dit gebied.

Het is voor D66 een uitdaging om na de fusie van de vijf gemeenten te werken aan de integratie van de gemeentelijke organisaties tot één geheel.

Bronckhorst moet economische ontwikkelingen de kans geven om de leefbaarheid van kernen en dorpen in stand te houden of te bevorderen, binnen de grenzen van het behoud van landschappelijke waarden.

D66 gaat de uitdaging aan en legt de komende vijf jaar de nadruk op:

- **Interactie tussen inwoner en gemeente**

D66 wil:

- Goede uitwisseling van informatie tussen inwoners en gemeente over actuele onderwerpen, besluiten, regels en vergunningen.
- Openbaarheid van bestuur, tenzij persoonlijke of zwaarwegende zakelijke belangen in het spel zijn.
- Het raadsprogramma voor 2005 na één jaar evalueren en verfijnen voor de periode 2006 – 2010.

- **Ruimte om te leven**

D66 ziet:

- Uitbreiding van kernen en dorpen op geschikte terreinen binnen of in de buurt van de bebouwde kom met woningen, ook voor jongeren en ouderen.
- Vrijkomende bedrijfsruimten in agrarisch gebied die een andere bestemming krijgen voor huisvesting, zorg of milieuvriendelijke bedrijvigheid. Dit vraagt maatwerk van de gemeente.

- **Plaats voor bedrijvigheid**

D66 verwacht:

- Een actieve rol van de gemeente bij het bevorderen van economische ontwikkelingen die passen bij het karakter van Bronckhorst.
- Structureel overleg tussen ondernemers en gemeente.
- Groei van toerisme en recreatie die bij de schaal en het karakter van de gemeente past.

- **Structurele oplossingen voor verkeer**

D66 let op:

- Een integraal verkeersplan voor de gemeente Bronckhorst en afstemming met plannen van omliggende gemeenten en de provincie Gelderland.

- **Milieu**

D66 vraagt:

- Alert te zijn op milieu aspecten van plannen en maatregelen.
- Bij de voorbereiding van plannen op het gebied van ruimtelijke ordening contact te onderhouden met overkoepelende milieuorganisaties.
- Het herstel en onderhoud van karakteristieke houtwallen en kerkenpaden, agrarisch natuurbeheer of waterberging, te bevorderen.

- **Welzijn, werk en zorg**

D66 benadrukt:

- Het belang van een samenhangend jongerenbeleid.
- De wens dat ouderen zo lang mogelijk in hun vertrouwde omgeving kunnen wonen.
- De noodzaak van een goede kwaliteit van de gemeentelijke dienstverlening.

- **Soberheid bij de overheid**

D66 voorziet:

- Een raadsperiode van 2005 – 2010 met krappe financiën.
- De noodzaak om omvangrijke projecten te toetsen aan behoefte en financiële haalbaarheid.

D66 dringt aan op:

- Soberheid en efficiënte bedrijfsvoering.

De kracht van de grote plattelandsgemeente Bronckhorst zit in het bewaren van landschappelijke waarden. Het behoud van het plattelandskarakter is voor D66 maatstaf voor beleid. Een diversiteit aan passende bedrijvigheid, toerisme en recreatie in het buitengebied is in het belang van inwoners, ondernemers en bezoekers van Bronckhorst.

BESTUUR

Bronckhorst

De vijf fusiegemeenten beginnen op 1 januari 2005 een nieuw leven als Bronckhorst. Na veel voorbereiding door colleges, gemeenteraden en medewerkers van de vijf gemeenten, staan een nieuw college en een nieuwe raad samen met oude medewerkers aan het begin.

Het eerste raadsprogramma is gebaseerd op de inbreng van politieke partijen die nog niet voldoende op de hoogte zijn van de financiële situatie van Bronckhorst.

D66 wil na een jaar het raadsprogramma opnieuw bezien om het te verfijnen en te actualiseren met het oog op de periode tot 2010.

College, raad en medewerkers werken met elkaar aan de identiteit van het nieuwe Bronckhorst.

D66 ziet Bronckhorst als één groot geheel met een eigen gezicht, waarin plaats is voor het eigene van de kernen waaruit het is opgebouwd.

Inwoner en gemeente

D66 hecht grote waarde aan tweerichtingsverkeer tussen burgers en gemeente. Belangrijk zijn informatie en participatie.

Informatie

Een goede uitwisseling van informatie tussen inwoners en gemeente is essentieel. Dat gaat over wat actueel is in de gemeentelijke samenleving en over besluiten, regels en vergunningen. Berichtgeving via **internet** biedt grote mogelijkheden.

Andere media, zoals de pers, vervullen nog steeds een belangrijke rol.

Beleidsstukken dienen makkelijk toegankelijk te zijn voor de lezer. Het gebruik van vakjargon is uit den boze.

Er moeten vaste aanspreekpunten zijn voor inwoners die vragen willen stellen. Daartoe behoort een goed werkende baliefunctie en een adequaat systeem voor de behandeling van meldingen en opmerkingen van burgers. Een loket in iedere kern is financieel niet haalbaar. De afstand tot het gemeentehuis mag voor de burger geen belemmering vormen in het contact met de gemeente. Indien nodig moet het mogelijk zijn met goedkoop vervoer het gemeentehuis te bereiken. Als het nodig is, kan een medewerker van de gemeente op huisbezoek gaan. Door juist gekozen openingstijden en voorzieningen voor gehandicapten zijn gemeentelijke gebouwen toegankelijk voor een groot deel van de inwoners.

Participatie

Voor invloed op en participatie in de gemeentelijke besluitvorming staan de burger verschillende instrumenten ter beschikking:

1. **Dorpsraden** fungeren als communicatiekanaal tussen de bewoners van kernen, de gemeenteraad en het college. Zij brengen de belangen van de kernen naar voren en zijn voor de gemeente een informatiebron. Dorpsraden bevorderen de cohesie van de kern en ontstaan in de visie van D66 op initiatief van de plaatselijke bevolking. Het is niet de bedoeling dat er op politieke verhoudingen gebaseerde sub-gemeenteraden ontstaan. De representativiteit, legitimiteit, de taken, verantwoordelijkheden en de lijnen met het bestuur dient de gemeente in een verordening vast te leggen. Hierin moet staan wanneer de gemeente een groepering uit de samenleving als dorpsraad erkent en welke middelen de dorpsraad ter beschikking staan. Dorpsraden behoren tot het taakgebied van één lid van het college. Coördinatoren uit het ambtelijk apparaat onderhouden de contacten tussen kernen, dorpsraden en gemeente.
2. Het **burgerinitiatief** is een belangrijk middel voor burgers om visie en plannen direct op de raadsagenda te plaatsen.
3. **Inspraak** in commissies en raad komt een verantwoorde beleids- en besluitvorming ten goede. Een vragenhalfuur vóór het begin van de raadsvergadering bevordert het contact tussen raad en burgers als men, los van de agenda, de mogelijkheid heeft om zaken onder de aandacht te brengen van de raad.
4. **Informatiebijeenkomsten** georganiseerd door de gemeente, voor bewoners van kernen, dorpen of groepen die betrokken zijn bij ontwikkelingen in de gemeente.

Raad en College

De gemeenteraad is het hoogste bestuurlijke orgaan van de gemeente en bestaat in Bronckhorst uit 25 gekozen volksvertegenwoordigers. De burgemeester is voorzitter van de raad. Het college van burgemeester en wethouders vormt het dagelijks bestuur van de gemeente.

Raad

De raad, of een meerderheid ervan, stelt het programma vast voor de komende raadsperiode. De collegeonderhandelingen en de voordracht en benoeming van wethouders dienen plaats te vinden in **openbare** raadsvergaderingen. Openbaarheid in het algemeen vindt D66 belangrijk, tenzij persoonlijke of zwaarwegende zakelijke belangen in het spel zijn.

Controle

De **dualisering** van het gemeentebestuur, landelijk ingevoerd in 2002, betekent dat het college bestuurt, de raad controleert en de kaders stelt. De gemeentelijke rekenkamer is een instrument van de raad dat controleert of het college het geformuleerde beleid correct uitvoert. De rekenkamer doet onafhankelijk onderzoek naar doelmatigheid, doeltreffendheid en rechtmatigheid van het gemeentelijk beleid. Per januari 2006 dient de raad de rekenkamer ingesteld te hebben. De voorkeur van D66 gaat uit naar een rekenkamer met externe deskundigen.

College

De **burgemeester** in de gemeente Bronckhorst heeft een centrale rol bij het vorm en richting geven aan de koers van de nieuwe gemeente. Hij of zij dient naar de mening van D66 iemand van kaliber te zijn, die over een brede bestuurlijke ervaring beschikt en algemeen vertrouwen geniet. In het profiel dat de raad in 2005 gaat opstellen voor de eerste burgemeester van Bronckhorst en bij de beoordeling van kandidaten behoort op deze kwaliteiten de nadruk te liggen.

D66 verwacht een actieve rol van de vertrouwenscommissie uit de raad bij de benoeming van de burgemeester. Adviezen van de raad of vertrouwenscommissie aan de Commissaris van de Koningin dienen doorslaggevend te zijn bij de benoeming.

Voorafgaand aan het benoemen van **wethouders** stelt de raad per wethoudersvacature een profiel op dat de vereiste bestuurlijke kwaliteiten en deskundigheden beschrijft. Beoogde wethouders komen in aanmerking voor benoeming als zij in voldoende mate aan de gestelde eisen van bestuurlijke ervaring en deskundigheid voldoen.

D66 vindt het van belang dat het college regelmatig contact onderhoudt met **omliggende gemeenten** over grensoverschrijdende onderwerpen zoals verkeer, milieu en ruimtelijke ordening. Nodig zijn contacten met de centrumgemeenten Doetinchem en Zutphen over hun specifieke centrumfuncties zoals cultuur en onderwijs.

D66 vindt de positie van de **kernen** zo belangrijk dat het nodig is dit in de portefeuille van een lid van het College onder te brengen.

Interne organisatie

Een van de doelen van de herindeling is het verbeteren van efficiency. Op 1 januari 2005 start de nieuwe organisatie die door de stuurgroep Bronckhorst i.o. is voorbereid. De afzonderlijke gemeenteraden hadden geen invloed op dat proces. Dit is in overeenstemming met de wet die de voorbereiding van een herindeling regelt.

Er is gekozen voor een productgerichte organisatie, die niet veel afwijkt van de organisatievorm van de afzonderlijke gemeenten. Een van de uitgangspunten is geweest herplaatsing van zo veel mogelijk medewerkers.

D66 ziet de situatie per 1 januari 2005 als een gegeven. D66 wil na een jaar een evaluatie om te kunnen beoordelen hoe de nieuwe organisatie functioneert. Indien nodig kan dat het begin zijn van het aanpassen van de organisatie aan eisen van doelmatigheid en klantgerichtheid.

Een afweging die een rol speelt bij de keuze van een organisatievorm is of de gemeente de rol van regisseur vervult en veel gespecialiseerd werk uitbesteedt, of specialistische kennis vooral in eigen huis opbouwt.

D66 vindt het belangrijk dat het college en het ambtelijk apparaat projectmatig werken. Kwaliteit en kwaliteitsbewaking, dienstverlening, bedrijfsmatig- en klantgericht werken behoren centraal te staan in de organisatie.

Gemeenschappelijke regelingen

Bronckhorst moet zich beraden op zijn positie binnen de gemeenschappelijke regelingen, waar de fusiegemeenten deel van uitmaken.

Lidmaatschap en bestuur

De vraag is onder welke condities het lidmaatschap kan worden voortgezet, wanneer afbouw wenselijk is en of een regeling nog nodig is. D66 erkent dat in sommige gevallen door samenwerking meer en betere resultaten zijn te bereiken. Naar de mening van D66 mag een gemeenschappelijke regeling nooit de vorm krijgen van een vierde bestuurslaag, ingeklemd tussen de provincie en gemeenten. Een gemeenschappelijke regeling kan fungeren als een platform voor gemeentebestuurders. Het maakt een integrale uitvoering mogelijk van taken en projecten die door omvang of complexiteit de gemeentegrenzen overstijgen.

Na het invoeren van het duale stelsel zijn de wettelijke regels voor de gemeenschappelijke regelingen nog niet aangepast. Het is een taak van de heringedeelde gemeenten om een bestuursstructuur te kiezen die democratische controle van de besluitvorming mogelijk maakt en die past bij het duale stelsel.

SOCIAAL ECONOMISCH

Plattelandsontwikkeling

Een wisselwerking tussen wonen, agrarische en toeristische activiteiten bepaalt het plattelandskarakter van Bronckhorst.

Plattelandskarakter

In de komende tijd zijn reconstructiewet en streekplan leidend voor de ontwikkeling van het platteland. De landelijke Nota Ruimte speelt hierin ook een rol. De gemeente Bronckhorst heeft binnen het geheel van deze kaders de mogelijkheid om een eigen beleid te voeren. Voor D66 staat bij de beoordeling van bestemmingsplannen het waarborgen van het **plattelandskarakter** van de gemeente voorop.

Kleinschaligheid is een van de charmes van de Achterhoek. Voorbeelden zijn cultuurhistorische waarden die het karakter van de streek versterken en het coulisselandschap. D66 wil het herstel bevorderen van de vroeger zo karakteristieke houtwallen en kerkenpaden.

Waar een rendabel agrarisch gebruik van de grond niet meer mogelijk is, staat D66 niet afwijzend tegenover de ontwikkeling van nieuwe **landgoederen**. Die kunnen bijdragen tot een verrijking van het landschap en daarmee tot vergroting van toeristische aantrekkelijkheid van Bronckhorst. Regelmatig overleg tussen gemeente en landgoedeigenaren is vanzelfsprekend.

Het mag duidelijk zijn dat D66 niet vasthoudt aan een uitsluitend agrarische bestemming van het **buitengebied**. Ook bewoning van oorspronkelijk agrarische bebouwing door niet-agrariërs moet mogelijk zijn. Maatwerk is nodig bij het zoeken naar passende oplossingen voor agrariërs die in hun bedrijfsgebouwen op andere activiteiten willen overschakelen.

Toerisme en recreatie

De ruimschoots aanwezige **natuurwaarden** vormen één van de belangrijkste pijlers van het toerisme in Bronckhorst. D66 wil toerisme en recreatie stimuleren, op kleine schaal en op een manier die bij een plattelandsgemeente past.

De infrastructuur van fietspaden, wandelpaden, ruiterspaden, routes voor mountain bikes, skeelleroutes en kanoroutes vervult hierin een rol. Goed onderhoud, duidelijke routebeschrijvingen of bewegwijzering dragen bij aan een gerichte bevordering van kleinschalig toerisme. Nieuwe initiatieven op dit gebied of uitbreiding van bestaande **voorzieningen** voor recreatie moeten mogelijk zijn. In omvang en karakter moeten die wel passen in het plattelandskarakter en landschappelijk beeld van de gemeente.

D66 verwacht veel van **samenwerking** tussen de gemeente en belanghebbenden op het gebied van toerisme en recreatie. Dat kan een bijdrage leveren aan het benutten van mogelijkheden die Bronckhorst biedt voor toerisme en recreatie.

Voor alle betrokkenen moet het duidelijk zijn dat **permanente bewoning van zomershuisjes** niet gewenst is. Voorzover in het verleden een gedoogbeleid is gevoerd, dient Bronckhorst in voorkomende gevallen een redelijke oplossing te zoeken.

Wonen

Met woningbouw moet de gemeente zorgvuldig omgaan.

Woonvisie

De woonvisie voor Bronckhorst ontstaat door integratie van de woonvisies van de vijf fusiegemeenten. D66 staat een organische uitbreiding voor op daarvoor geschikte en in aanmerking komende openliggende terreinen **binnen de bebouwde kom**. De bouw van **nieuwbouwwijken** die een dorp ontsieren en het plattelandskarakter kunnen aantasten wil D66 vermijden. Nieuwbouwprojecten mogen het dorpskarakter niet verstoren. Woningen moeten tegemoet komen aan de specifieke wensen van jongeren en senioren. Aandacht voor de eigen jongeren is hierbij op zijn plaats.

Toewijzen

De fusiegemeenten hebben geen van alle een eigen woningbedrijf. De twee woningbouwcorporaties binnen Bronckhorst hanteren een toewijzingsbeleid waarop de gemeente weinig of geen invloed kan uitoefenen. D66 betreurt dat het toewijzen van woningen in dorpen of kernen aan eigen inwoners niet mogelijk is.

Agrarische gebouwen

Ontwikkelingen in de agrarische sector hebben tot gevolg dat er agrarische gebouwen vrijkomen. Het benutten van vrijkomende ruimte in **voormalige agrarische gebouwen** vereist maatwerk. D66 acht een mogelijkheid aanwezig tot gebruik als woning, maar ook voor de vestiging van bedrijven of zorgboerderijen.

Economie

In de economische bedrijvigheid van Bronckhorst nemen toerisme, recreatie, zorgfuncties en het midden- en kleinbedrijf een belangrijke plaats in. De vestigingsplaats vraagt in een plattelandsgemeente om zorgvuldige afwegingen. Er is een wisselwerking tussen het landschappelijk karakter en de economie.

Ondernemersklimaat

Economische bedrijvigheid is overal in de gemeente aanwezig, vaak op kleine schaal. Een enkele maal is er sprake van een grote industrie. Het aantrekken van nieuwe grote industrie wil D66 vermijden omdat dit strijdig is met het plattelandskarakter van Bronckhorst. D66 hecht aan een goed ondernemersklimaat en vindt dat **structureel overleg** tussen ondernemers en gemeente daaraan kan bijdragen.

D66 vindt dat de gemeente een **actieve rol** behoort te spelen bij bevordering van economische ontwikkelingen die passen bij het karakter van de gemeente.

D66 juicht het toe als derden initiatieven nemen om **startende ondernemers** te begeleiden.

Vestigingsplaats

Plattelandsontwikkeling leidt tot nieuwe bedrijvigheid. Goede afspraken vooraf over de mogelijkheden op de **vestigingsplaats** van een bedrijf, voorkomen problemen op de langere termijn. Het moet duidelijk zijn wat de grenzen zijn en wat er dient te gebeuren bij overschrijding hiervan. Verplaatsing naar een bedrijventerrein kan uitkomst bieden.

Er moet plaats zijn voor bedrijven uit de gemeente en voor nieuwe vestiging van bedrijven.

Renovatie van bestaande bedrijventerreinen heeft de voorkeur boven het aanleggen van nieuwe terreinen.

Aanleg van nieuwe bedrijventerreinen kan naar de mening van D66 pas plaats vinden als uit een gedegen **behoefteonderzoek** blijkt dat een terrein nodig is. De keuze van de plaats van een nieuw bedrijventerrein vereist zorgvuldige afweging van belangen van ondernemers, milieueisen en regels van ruimtelijke ordening.

De **infrastructuur** van een bedrijventerrein moet zo ingericht zijn dat aan de eisen voor goed functioneren van de voorziening is voldaan.

Werkgelegenheid

In Bronckhorst is de beroepsbevolking in de periode 1999 tot en met 2003 met bijna 3 % gestegen. In dezelfde periode nam de werkgelegenheid binnen dit gebied iets af, met ongeveer 1,3%.

Vooraf in de agrarische sector neemt de werkgelegenheid af. Door het vestigen van andere bedrijvigheid blijft de werkgelegenheid min of meer op peil. Er is minder te doen voor agrarisch opgeleiden, de vraag verschuift naar gekwalificeerden op bijvoorbeeld het gebied van zorg en horeca.

D66 ziet ook voor de gemeente een taak bij het in stand houden en bevorderen van werkgelegenheid, als aanvulling op de taak die ondernemers hebben. De gemeente kan een bijdrage leveren door mensen te stimuleren om zich verder te bekwamen door scholing en opleiding. De vraag naar geschoolden betreft voor een groot deel goed opgeleid personeel op lager en middelbaar niveau.

D66 ziet graag kennisintensieve bedrijven komen die ook hoog opgeleiden nodig hebben.

D66 ziet een wisselwerking tussen kernenbeleid, woonvisie en werkgelegenheid. Leefbare kernen maken werken in Bronckhorst of directe omgeving aantrekkelijk.

Verkeer en verkeersveiligheid

Enkele doorgaande routes door Bronckhorst zijn de oorzaak van veel verkeer. Dit moet voor de inwoners zo min mogelijk gevaar en overlast veroorzaken.

Verkeersplan

Grote verkeersstromen met doorgaand vrachtverkeer mogen de **leefbaarheid** in dorpen en kernen niet aantasten. Structurele oplossingen zijn nodig, in overleg met de omliggende gemeenten en de provincie.

D66 wil dat de gemeente Bronckhorst een integraal **verkeersplan** opstelt en dit goed afstemt met plannen van omliggende gemeenten en het Provinciaal Verkeer en Vervoer Plan (PVVP-2). Dit verkeersplan dient om doorgaande verkeersstromen in beeld te brengen en knelpunten te signaleren. Oplossingen voor het opheffen van zulke knelpunten zijn vaak complex en overschrijden gemeentegrenzen. Waar mogelijk neemt de gemeente maatregelen om hinder van verkeersknelpunten te beperken en oplossingen te realiseren.

Bronckhorst leent zich niet voor grootschalig openbaar vervoer. D66 hecht aan een goed afgewogen aanbod van openbaar vervoer op afroep en busvervoer voor belangrijke doorgaande routes.

Verkeersmaatregelen

Aan de hand van uitkomsten van het pilot project Duurzaam Veilig II in de Achterhoek kan Bronckhorst werken aan verkeersveiligheid en verkeerseducatie.

D66 vindt dat **verkeersdrempels** onwenselijk zijn als zij ongewenst ongemak veroorzaken. In veel gevallen zijn andere verkeersremmende maatregelen mogelijk. Gebruikers van hulpmiddelen als **rolstoel of rollator** moeten zich veilig kunnen verplaatsen en zonder problemen kunnen oversteken. Hierbij moeten ze geen hinder ondervinden van oneffenheden of andere obstakels.

De behoefte aan een **schoolbus**, die een intensief haal- en brengverkeer vanuit het buitengebied overbodig maakt, moet blijken uit onderzoek.

Vrij liggende **fietspaden** zijn in het belang van toerisme en veiligheid.

De verkeersveiligheid, vooral die voor de schoolgaande jeugd, vraagt om **verlichting** van fietspaden op strategische punten.

Wegonderhoud

D66 benadrukt het belang van realistische planning van het **onderhoud** van wegen. Dit voorkomt onverwacht groot onderhoud. Een vast en toereikend budget hoort een garantie te zijn voor duurzame kwaliteit.

De inrichting van wegen mag niet vertragend werken op aanrijtiden van ambulance en brandweer.

Openbare orde en veiligheid

Uit landelijk onderzoek blijkt het gebied van Bronckhorst **veilig** te zijn en ook als zodanig te worden ervaren.

Toezicht

D66 vindt het niet nodig dat er in Bronckhorst een verordening komt op het **preventief fouilleren**. Het is een inbreuk op de persoonlijke vrijheid van burgers die niet in verhouding staat tot vermeende risico's voor onveiligheid in deze gemeente.

De **wijkagent** heeft een belangrijke functie bij het tijdig signaleren en voorkomen van problemen. D66 pleit voor de voortzetting van die functie, ongeacht een eventuele verandering in de politionele organisatie die een gevolg kan zijn van de gemeentelijke schaalvergroting.

Milieu

Natuur en milieu zijn sterk met elkaar verbonden. De rijke natuurwaarden van Bronckhorst kunnen alleen bewaard blijven als burgers, bedrijfsleven en overheid zorgvuldig met het milieu omgaan.

Reconstructie

Nu de uitvoering van de reconstructiewet minder voortvarend verloopt door gebrek aan financiële middelen, blijft het van belang om alert te zijn op milieuaspecten van maatregelen die, anders dan voorzien, slechts voor een deel tot uitvoering komen.

De Baakse Beek is een voorbeeld van een gebied beoogd voor het winnen van drinkwater uit oppervlaktewater. Ontwikkelingen in dat gebied moeten die functie voor een verder gelegen toekomst niet in de weg staan.

Ruimtelijke ordening

Wijzigingen van bestemmingsplannen vereisen een gedegen voorbereiding waarbij alle aspecten van natuur en milieu een rol spelen. Het komt het proces van voorbereiding van plannen op het gebied van ruimtelijke ordening ten goede als er tijdens de voorbereiding contact is met overkoepelende milieuorganisaties.

Inrichting

Het herstel en onderhoud van karakteristieke houtwallen en kerkenpaden, agrarisch natuurbeheer of waterberging, dient de gemeente te bevorderen. D66 ziet voor de gemeente een coördinerende rol bij het verwerven van subsidies voor dit doel.

Controle

Milieuvergunningen voor bedrijven bepalen de grenzen waarbinnen een bedrijf wat het milieu betreft kan opereren. De gemeente oefent regelmatig controle uit op het naleven van regels en normen voor bijvoorbeeld geluid, afvalstoffen, belastende stoffen, bestrijdingsmiddelen en dierenwelzijn.

Afval

D66 wil de huidige wijze van afval ophalen behouden. Diftar (differentiatie tarieven afvalverwerking) is wellicht een goede oplossing in stedelijke gebieden. In een plattelandsgemeente als Bronckhorst is diftar niet wenselijk omdat de kosten van het inzetten van milieuwachten om illegaal dumpen in de natuur te bestrijden niet opwegen tegen de voordelen van het systeem.

Binnen Bronckhorst bestaan verschillende mogelijkheden voor het afleveren van grof afval. Iedere inwoner moet van deze **afvalbrengpunten** gebruik kunnen maken en de drempel voor het afleveren hoort zo laag mogelijk te zijn.

Het **recyclen** van gebruikte goederen in plaats van vernietiging heeft economische en milieuvoordelen. De gemeente Bronckhorst moet dit zo goed mogelijk ondersteunen en de burgers voorlichten over de mogelijkheden van recycling.

SOCIAAL CULTUREEL

Jongeren en ouderen

De jeugd heeft de toekomst. Bronckhorst moet er voor zorgen dat er ook binnen de eigen grenzen voldoende ontwikkelings- en ontspanningsmogelijkheden zijn voor jongeren.

Jeugd

D66 vindt dat de **peuterspeelzalen** en de gemeente zich moeten beraden op de meest geëigende vorm van een professionele bedrijfsvoering. Een vorm van samenwerking tussen peuterspeelzalen kan dit mogelijk maken.

D66 vindt het belangrijk dat de gemeente streeft naar voldoende **kinderopvang**, afgestemd op de behoefte. Hetzelfde geldt voor naschoolse opvang.

Een samenhangend duurzaam jongerenbeleid vergroot de betrokkenheid van jongeren bij onderwerpen van verschillende beleidsterreinen zoals onderwijs, huisvesting en recreatie. Belangrijk daarbij is een gestructureerd overleg tussen de gemeentelijke **jongerenwerker** en vertegenwoordigers van jongeren om wensen en knelpunten bijtijds te signaleren. De jongerenwerker is een direct aanspreekpunt voor de jongeren. Bij de ontwikkeling van beleid dient toetsing plaats te vinden van de inhoud aan aspecten die voor jongeren van belang zijn.

Ouderen

D66 wil dat ouderen zo lang mogelijk in hun **vertrouwde omgeving** blijven wonen, in hun eigen huis of een andere voorziening. Faciliteiten voor dagopvang dienen op verschillende plaatsen in de gemeente beschikbaar te zijn.

Welzijn

De kwaliteit van de gemeentelijke dienstverlening op het gebied van werk en zorg moet zo hoog mogelijk zijn.

Werk en Inkomen

De nieuwe Wet Werk en Bijstand is gericht op een actieve benadering van de werkloosheid. De werkloze heeft de verantwoordelijkheid en de verplichting zich in te spannen om een baan te vinden. De gemeente is verplicht hem of haar hierbij te helpen en naar de arbeidsmarkt te geleiden.

Bij de voorbereidingen van deze nieuwe aanpak hebben de fusiegemeenten het afgelopen jaar in een klankbordgroep de uitvoering van de nieuwe wetgeving voor Bronckhorst voorbereid. Er was algemene bereidheid om tot een eerlijk en hanteerbaar resultaat te komen. Het leidde tot een voortzetting van de groep, die zich bezighoudt met het terrein van de sociale voorzieningen in Bronckhorst. Dit heeft een bijdrage geleverd aan de integratie van het sociale beleid van de fusiegemeenten. D66 juicht dat toe.

Zorg

De ontwikkelingen bij de instanties die de indicatie voor zorg vaststellen, veroorzaken ongerustheid bij D66. Nadat eerst het beoogd samengaan van het RIO (Regionaal Indicatieorgaan) Oost- en West Achterhoek geen doorgang vond, komt het ministerie van VWS met de landelijke invoering van een geheel nieuwe centrale structuur. Het Centrum Indicatiestelling Zorg. D66 is beducht voor een grote bureaucratische rompslomp op dit gebied. De cliënt kan daarvan de dupe zijn. Bronckhorst als middelgrote gemeente moet zich inspannen om binnen de gegeven regels de cliënten langs korte lijnen van dienst te zijn. De gemeente moet voorkomen, voorzover mogelijk, dat zij niet de dupe worden van structurele veranderingen in de zorg.

De Rijksoverheid heeft het voornemen om alle ondersteuning die nodig is om volwaardig te kunnen functioneren in de gemeenschap onder te brengen in de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO). Daaronder vallen delen van de huidige AWBZ en de Wet voorzieningen Gehandicapten. De uitvoering komt dan onder verantwoordelijkheid van de gemeente. Als de plannen doorgaan, heeft de raad de taak erop toe te zien dat het budget dat het rijk hiervoor beschikbaar stelt, ten goede komt aan dit doel. Het bedrag is niet geoormerkt.

Onderwijs

Basisonderwijs

De openbare scholen binnen Bronckhorst vallen, samen met de Sint Willibrordusschool in Drempt, alle onder het bestuur van IJsselgraaf. Daarmee heeft de gemeente de **verantwoordelijkheden** voor de inhoud van het onderwijs uit handen gegeven. De gemeente blijft verantwoordelijk voor de gebouwen.

Scholen, openbare en bijzondere, kunnen initiatieven nemen tot **samengaan**. Wanneer dit de kwaliteit van onderwijs bevordert, dient de gemeente hier in principe medewerking aan te verlenen.

Vervolgonderwijs

Voor onderwijs dat volgt op het basisonderwijs moeten inwoners van Bronckhorst gebruik maken van voorzieningen in de **omliggende gemeenten**, met uitzondering van 't Beeckland, school voor voortgezet onderwijs in Vorden.

Dit geldt ook voor **volwassenenonderwijs en -educatie**, waar bijvoorbeeld de inburgeringcursussen onder vallen.

D66 is van mening dat een gevarieerd aanbod van onderwijs en educatie tot de taken van de centrumgemeenten behoort. De gemeente Bronckhorst dient **ontwikkelingen** in het onderwijsaanbod nauwlettend te volgen. Ook bereikbaarheid van deze voorzieningen is van belang.

Onderwijsachterstandenbeleid

Taalachterstand kan leiden tot een blijvende achterstand in ontwikkeling. Al op de peuterspeelzaal moet men beginnen met het signaleren en wegwerken ervan. Dit geldt ook voor andere vormen van achterstand. Daarom vindt D66 het van wezenlijk belang dat de gemeente Bronckhorst hier **financiële steun** aan verleent.

Cultuur

Verenigingen

Het rijke verenigingsleven is belangrijk in Bronckhorst. Dit is mogelijk door de inzet van een groot aantal vrijwilligers en in veel gevallen door subsidies van de gemeente.

Het subsidiebeleid voor verenigingen blijft het eerste jaar ongewijzigd en volgt het beleid in de oorspronkelijke vijf gemeenten. Binnen een jaar moet de gemeenteraad tot een nieuw, uniform subsidiebeleid komen. D66 vindt dat verenigingen die actief zijn dat moeten blijven, zodat het verenigingsleven **behouden** blijft.

Eventuele initiatieven voor **samenwerking** moeten van de verenigingen zelf komen.

Sport

Bronckhorst biedt een breed aanbod voor sportbeoefening voor alle leeftijdsgroepen. De eisen waar een sportaccommodatie aan moet voldoen, verschillen sterk per sport. Het is aan de verenigingen om te bepalen of zij binnen Bronckhorst de krachten willen bundelen. Als samenwerking tussen sportverenigingen aanpassing of uitbreiding van locaties nodig maakt, kijken de gemeente en de sportverenigingen samen naar financiële haalbaarheid van de plannen en aspecten van ruimtelijke ordening.

D66 volgt het initiatief voor het oprichten van een sportkoepel voor de gemeente Bronckhorst met belangstelling.

Een aanspreekpunt voor sport bij de gemeente is nodig om het contact tussen de gemeente en de sportverenigingen goed te laten verlopen.

Voorzieningen

Culturele voorzieningen zoals schouwburg en bioscoop zijn aanwezig in de centrumgemeenten **Zutphen en Doetinchem**. De gemeente Bronckhorst dient dit soort grotere culturele voorzieningen niet zelf te ontwikkelen omdat dit niet past in een plattelandsgemeente.

Bronckhorst biedt ruimte voor **culturele voorzieningen** zoals galeries en kleine gespecialiseerde musea binnen de bebouwde kommen en in het buitengebied. Er zijn initiatieven op het gebied van theater en muziekvormen van allerlei aard, die al of niet gesubsidieerd tot ontwikkeling komen en een hoog niveau bereiken. Het ontwikkelen en instandhouden hiervan is van belang voor het culturele klimaat van Bronckhorst. Voorzieningen zoals bibliotheken dienen beschikbaar en bereikbaar te blijven.

FINANCIËN

D66 verwacht dat de komende raadsperiode voor Bronckhorst er één is van **krappe financiën**.

Raadsperiode 2005 - 2010

De bijdrage uit het gemeentefonds is de belangrijkste bron van **inkomsten** voor de gemeente. De nieuwe, grotere gemeente ontvangt per saldo een lager bedrag uit het gemeentefonds dan de fusiegemeenten samen. Eigen inkomsten voor de gemeente komen uit de gemeentelijke belastingen en leges. Indien nodig, moeten bezuinigingen de tekorten bestrijden.

Bij het opstellen van het **raadsprogramma** dienen de financiële consequenties van het programma op hoofdlijnen duidelijk te zijn. Er zal ongetwijfeld spanning ontstaan tussen wensen en mogelijkheden. D66 wil na een jaar verfijning en actualisering van het raadsprogramma, als de begroting 2006 en meerjarenbegroting 2006 – 2010 beschikbaar zijn.

Inkomsten

De gemeentelijke belastingen in de afzonderlijke fusiegemeenten verschillen van elkaar. Een **harmonisatie** van de tarieven moet leiden tot een tarief voor de hele gemeente. Dat kan voor de één voordelig uitvallen en voor de ander nadelig. De opbrengst van de gemeentelijke belastingen van de gemeente Bronckhorst moet op hetzelfde niveau liggen als de som van de opbrengsten van de vijf fusiegemeenten. Dit is het vertrekpunt voor de harmonisatie van de belasting voor heel Bronckhorst.

De tweede stap is het vaststellen van noodzakelijke **aanpassingen** van de geharmoniseerde tarieven in samenhang met de begroting. D66 vindt dat de lasten van de burger niet onevenredig mogen stijgen, ook niet als de bijdrage aan de gemeente uit het gemeentefonds minder wordt. Ook een gemeente moet zich aanpassen aan financieel moeilijke omstandigheden.

Als het gebruikersgedeelte van de onroerendezaakbelasting in de nabije toekomst verdwijnt, nemen de inkomsten van de gemeente af. Of de compensatie uit het gemeentefonds dit in voldoende mate compenseert, is nu nog onduidelijk.

Zolang de regeling niet verandert, wil D66 de stijging van het geharmoniseerde tarief van de **onroerendezaakbelasting** zo mogelijk gelijk op laten gaan met de inflatie.

In de fusiegemeenten zijn **reinigingsrechten** en **rioolrecht** kostendekkend. D66 vindt dit een juist principe. Beheersing van de kosten en het vermijden van onverwachte tegenvallers is echter nodig. Deze belastingen zijn niet bedoeld om kosten op andere terreinen te bestrijden.

Uitgaven

D66 dringt aan op **soberheid en efficiënte bedrijfsvoering** en benadrukt het belang van een uitgekiend inkoopbeleid. Kostenbeheersing voor wegen, riool en vastgoed is essentieel.

Misschien is het nodig, na zorgvuldige afweging, voornemens voor nieuwe of lopende projecten geheel of ten dele terug te draaien als de lasten voor de gemeente Bronckhorst te hoog blijken. **Omvangrijke projecten** zijn alleen te verwezenlijken als die niet in strijd zijn met het karakter van de plattelandsgemeente, als de behoefte onomstotelijk is aangetoond en de financiële middelen realisering toelaten.

Reserves

Grote behoedzaamheid is geboden bij de besteding van het vrij aanwendbare deel van de algemene reserves. Een eerste zorg van de nieuwe gemeente is de reserves **op peil** te houden. D66 staat niet bij voorbaat afwijzend tegenover het benutten van een deel van de vrijkomende rente in de eerste jaren van Bronckhorst's bestaan.

Begroting

D66 betreurt het dat de **conceptbegroting** voor 2005 voor Bronckhorst nog niet beschikbaar is. D66 heeft er herhaalde malen op aangedrongen dat die begroting er vóór de verkiezingen zou zijn, maar helaas is dit zonder resultaat gebleven. Slechts een summier overzicht staat ter beschikking. Dit maakt het uiterst moeilijk om een afgewogen oordeel te geven over consequenties van de optelsom van verplichtingen en lasten die de gemeente heeft.

Meerjarenperspectief

Het samenvoegen van de meerjarenperspectieven van de fusiegemeenten en de besparing op bestuurskosten in aanmerking genomen, ziet het meerjarenperspectief er niet gunstig uit. Het laat voor de komende drie jaar een groot (voorlopig geraamd) tekort zien. D66 vindt dat de gemeente moet streven naar een meerjarenperspectief waarbij inkomsten en uitgaven met elkaar in **balans** zijn.